

PRIPOROČILA UKREPOV ČLANOV ZMDPS ZA VARNO DELO PRI PRETRESANJU IN SORTIRANJU PERILA, TRANSPORTU, PRANJU S SUŠENJEM, IZVLAČENJU SUHEGA PERILA, LIKANJU, KRPANJU/ŠIVANJU IN PAKIRANJU/SKLADIŠČENJU ČISTEGA PERILA:

Datum: 23. in 24. 3. 2020

1. perilo bolnikov s Covid 19 naj bo ločeno od ostalega perila že na kraju nastanka (na oddelku), morda v vrečah druge barve;
2. delavci v pralnici naj ob rokovanju z umazanim perilom uporabljajo naslednjo zaščitno opremo: kirurška maska, vizir (ki gre čez masko), zaščitne rokavice s podaljšanim rokavom in zaščitni plašč. S perilom bolnikov s Covid 19 naj rokujejo nazadnje, tako da lahko zatem zaščitno opremo slečejo oziroma zamenjajo.
3. perilo se pere ločeno, na 60 stopinj C;

Povzetek iz [dokumenta NIJZ in UKC LJ](#) (zaporedna številka 11.):

Pralnice perila, čistilnice	Ukrep zaščite z masko z vizirjem (ali navadna maska in navadna zaščitna očala) samo na začetku procesa ob delitvi umazanega perila. Drugje posebna dodatna zaščitna oprema ni potrebna.	· MASKA Z VIZIRJEM ALI KIRURŠKA MASKA NA ELASTIKO TIP II IN ZAŠČITNA OČALA · NITRILNE ROKAVICE
-----------------------------	---	---

Tudi navodila za čiščenje prostorov izven zdravstvenih ustanov, v katerih se je zadrževal bolnik s potrjeno okužbo, je sicer objavljenih na spletni strani NIJZ:

<https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>

OCENA TVEGANJA

Prisotnost virusnih delavcev v krvi je bila doslej redkokdaj dokazana v urinu pa naj bi ga sploh ne bi bilo, medtem ko je v blatu prisoten. Koliko časa se virus zadržuje na tkaninah, ni znano, na kartonu se zadržuje en dan.

Aerosolov pri delu v pralnici praviloma ni, prav tako ni neposrednega stika s pacienti.

Možni stiki z infektivnim materialom oz virusi:

- osebje pralnice med seboj: tveganje majhno (praviloma zdravi delavci, skupinsko delo večinoma le na sortiranju, mogoče zagotoviti večji razmak med zaposlenimi)
- osebje pralnice z osebjem, ki prinaša perilo (in je imelo stik s potencialno kužnimi pacienti): tveganje majhno do srednje (če stik z bolnimi);
- osebje pralnice pri rokovanju z umazanim perilom oskrbovancev, ki so potencialno okuženi: tveganje majhno do srednje (če možni izpostavljenost aerosolom) (kritične situacije: prebiranje/sortiranje perila, vstavljanje v pralni stroj: mogoča kontaminacija čistega perila,

posebej če se to ne bo likalo, pri premeščanju v sušilni stroj in menjava vozičkov za čisto-umazano perilo)

Kirurška maska praviloma preprečuje, da bi tisti, ki jo nosi, okužil druge, FFP2/3 maski pa uporabnika maske pred vdihavanjem aerosolov okuženih

PREVENTIVNI UKREPI

TEHNIČNI

- zračenje prostorov, vsaj vsako uro po nekaj minut,
- če obstoja odsesavanje, naj deluje,
- popolna ločitev prostorov za rokovanje z umazanim in čistim perilom,
- če ventilacijski sistem ni preverjen, naj se ga ne vključi,
- v prostor se k vsakemu delovišču postavi koš za smeti z vrečko za odlaganje papirnih robcev in posebej košev z vrečkami za odlaganje osebne varovalne opreme za enkratno uporabo

ORGANIZACIJSKI

- delavci naj delajo istega dne praviloma na istem na nekaj delovnih mestih oz naj si ne delijo delovnih površin in delovnih sredstev, če ni nujno,
- delo v skupinah, naj bo izjema (v pralnicah je tako predvsem prebiranje), upošteva naj se vsaj razmik 1,5 m, umazano perilo naj se čim manj premetava,
- osebje, ki rokuje z umazanim perilom, naj ne rokuje s čistim ali pa naj bo to časovno ločeno, mešanje čistega in umazanega perila ni dovoljeno, prav tako ne prosto prehajanje iz čistega v umazani prostor,
- če je mogoče, naj ne bo neposrednega stika z osebjem, ki prihaja z oddelka s perilom ali po opranega; to naj se odlaga v posebna prostora, morebitni prevzem naj bo, če je treba, v pisni obliki,
- če je mogoče, naj se rabljeno perilo sortira in da prati šele naslednjega dne,
- pranje naj se izvaja pri najvišji za določeni tekstil še sprejemljivi temperaturi s sicer običajnimi sredstvi za pranje; lahko je skupaj perilo okuženih in neokuženih oseb

SPLOŠNI

- jasna navodila osebju glede dnevnega razporeda, načina dela in uporabe osebne varovalne opreme (naučiti jih je treba, kako uporabljati masko, si nadeti/sneti rokavice, kako pravilno umivati roke, kako razkuževati roke in površine) Uporabi se videe s spletne strani MZ ali prikaže v realnosti (nekdo od zdravstvenega osebja, ki to obvlada)
- v času stika z osebami, ki prinašajo/odnašajo perilo na oddelke (če ni urejeno drugače), uporabljati kirurško ali boljše FFP2 masko
- v času rokovanja z umazanim perilom se uporablja **osebna zaščita**:
 - * uporaba nitrilnih rokavic,
 - * maske (kirurške, če aerosol, FFP2/3),
 - * zaščitne halje ali predpasnika,
 - * posebna obutev za delo v umazanem prostoru ali uporaba prevleke za obutev

ČIŠČENJE POVRŠIN IN RAZKUŽEVANJE

Če so površine umazane, se jih očisti z detergentom, nato razkuži; če niso umazane, le razkuži; razkužuje se poleg objektov v umazanem delu tudi gladke površine delovnih miz, šivalnega stroja, ročajev likalnika, kljuk ipd.

Razkužila: vsaj 70% etanol ali belilna sredstva v razmerju 4 čajne žličke belila na približno 1 L vode (4 skodelice)

Po zaključenem pranju (ali vsaj ob koncu delovnika) čiščenje in razkuževanje površin v t.i. umazanem delu (pokrov in sprednja stran pralno/sušilnega stroja, vozički, tla)

Preden delavec zapusti „umazani“ prostor, si sname zaščitno opremo in razkuži roke

DRUGA OPOZORILA in PRIPOROČILA

-roke umivamo 20 sek (to je približno toliko časa, da si tedaj zabrundamo „Vse najboljše za te...“) vsaj pred začetkom dela, pred malico in po njej, po vsakršnem kontaktu z umazanim perilom ali prostorom in opremo, s katerima je bilo v stiku, ter pred odhodom domov in ob prihodu domov;

-roke razkužujemo pred natikanjem oz snemanjem rokavic ali če si rok ne moremo umiti; uporabljamo vsaj 60% etanol

-posebej pazimo, da se ne dotikamo področja obraza: oči, nos, usta

-roke mažemo z mastno negovalno kremo; če je mogoče po vsakem umivanju ali najmanj pred odhodom domov (če kreme ni, zadošča uporaba živalskih maščob, npr. loj, svinjska mast ipd.)